

„MAM TAK SAMO JAK TY MIASTO MOJE...” - WARSZAWA NARODÓW

INTERDYSCYPLINARNY PROJEKT EDUKACJI MIĘDZYKULTUROWEJ

WIELOKULTUROWOŚĆ WARSZAWSKA

BANK INSPIRACJI

- PLASTYCZNO - ARCHITEKTONICZNYCH**
- LITERACKO-PUBLICYSTYCZNYCH**

POZASZKOLNA
EDUKACJA
W WARSZAWIE

KULTURA / SZTUKA LUDOWA

TRADYCJA WIETNAMU

WIETNAMSKI SMOK JEST STWORZENIEM SYMBOLICZNYM , ZGODNIE Z TRADYCYJNYMI WIERZENIAMI WIETNAMCZYCY SĄ DZIEĆMI SMOKA I WRÓŻKI.

REKODZIEŁO - MASKA

LALKI TEATRALNE

CENTRUM KULTURY WIETNAMSKIEJ THANG - LONG

TRADYCYJNY TANIEC

KULTURA / SZTUKA LUDOWA

LUĐOWE WYCINANKI ŹYDOWSKIE

KULTURA / SZTUKA LUDOWA

UKRAIŃSKIE STROJE

LUDOWE NAKRYCIA GŁOWY I STROJE

WZORY LUDOWE

KULTURA / SZTUKA LUDOWA

ZABAWKI UKRAIŃSKIE, TURECKIE I ROSYJSKIE

TURECKA LALA LUDOWA

UKRAIŃSKA LALKA MOTANKA

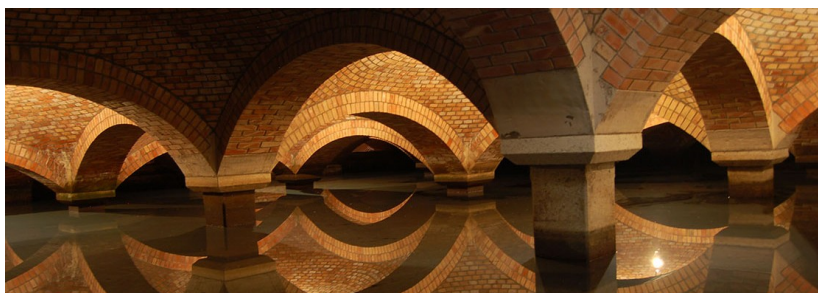
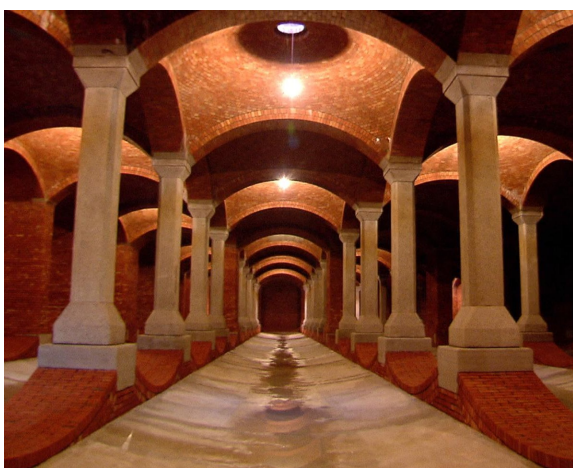
ROSYJSKA MATRIOSZKA

ARCHITEKTURA

BUDYNKI ŚWIECKIE

Wodociągi warszawskie wybudowane w XIX wieku z inicjatywy Rosjanina **Sokratesa Starynkiewicza** - ówczesnego prezydenta Warszawy, zaprojektowane przez angielskiego inżyniera **William Lindleya** autora systemów wodno - kanalizacyjnych w wielu miastach Europy.

Metropolitan- budynek biurowy, zaprojektowany przez słynnego angielskiego architekta, lorda Normana Fostera. To jedyny jego projekt w Polsce. Biurowiec zlokalizowany jest przy placu Marszałka Józefa Piłsudskiego.

ARCHITEKTURA

BUDYNKI ŚWIECKIE

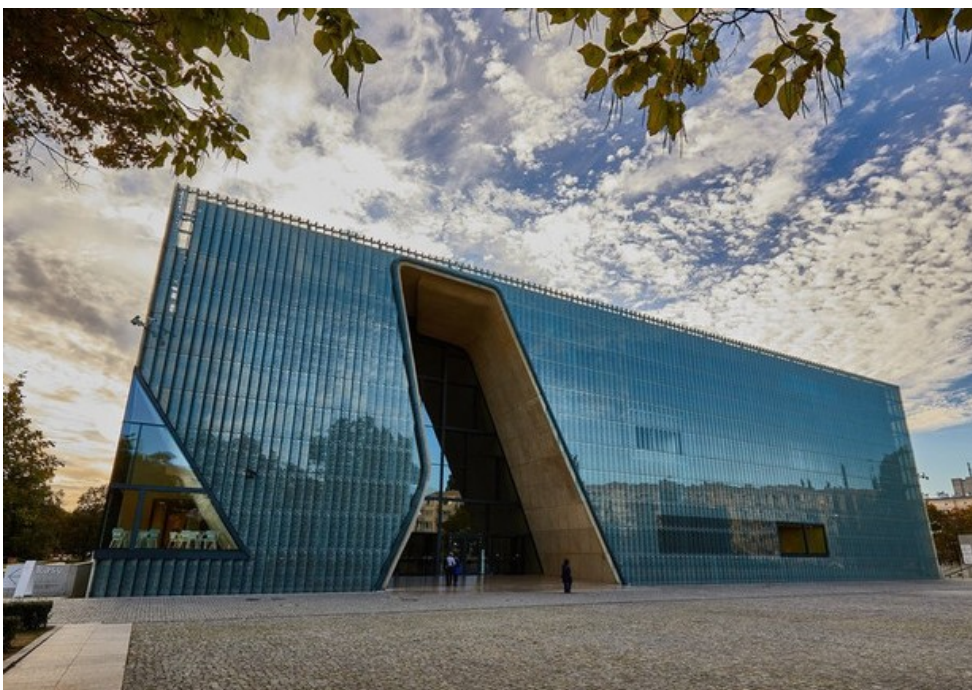
Budynek biurowy Żłota 44 projektu Daniela Libeskinda słynnego amerykańskiego architekta pochodzenia polsko-żydowskiego.

Kamienica Mikołaja Szelechowa - rosyjskiego kupca projektu rosyjskiego architekta Piotra Feddersa wykładowcy PW.

Kolonia Wawelberga - osiedle tanich mieszkań robotniczych wybudowane z darowizny polskiego finansisty pochodzenia żydowskiego, działacza społecznego i gospodarczego, filantropa **Hipolita Wawelberga**.

POLIN - Muzeum Historii Żydów Polskich oraz **Żydowski Instytut Historyczny**.

ARCHITEKTURA

BUDYNKI ZWIĄZANE Z KULTEM RÓŻNYCH WYZNAŃ

Kościół Ewangelicko - Augsburski Św. Trójcy,
w stylu klasycystycznym autorstwa polskiego architekta niemieckiego pochodzenia Szymona Bogumiła Zuga.

Muzułmański Cmentarz Tatarski
zabytkowy grób z 1932 roku.

Ośrodek Kultury Muzułmańskiej

ARCHITEKTURA

BUDYNKI ZWIĄZANE Z KULTEM RÓŻNYCH WYZNAŃ

Cerkiew Prawosławna wzniesiona w II połowie XIX w., na potrzeby rosnącej społeczności rosyjskiej osiedlającej się w rejonie dzisiejszej Pragi-Pn.

Synagoga im. Zalmana i Rywki Małżonków Nożyków przy ulicy Twardej 6 w Warszawie. Jedyna czynna przedwojenna synagoga w mieście, która przetrwała II wojnę światową.

Cmentarz Żydowski.

Budynek dawnej mykwy
- rytualnej łaźni żydowskiej na Pradze.

INSPIRACJE LITERACKO-PUBLICYSTYCZNE

Proponujemy stworzenie pracy pisemnej - literackiej lub publicystycznej, dotyczącej życia warszawiaków obcego pochodzenia dawniej i dziś, ich działalności i jej znaczenia dla naszej kultury i historii.

Prace publicystyczne powinny odzwierciedlać autentyczne sytuacje, obserwacje i doświadczenia autorów i/lub bazować na faktach i realnej wiedzy, pozyskanej z mediów, publikacji, Internetu (jednak bez kopiuj-wklej!) oraz w bezpośrednim kontakcie z obecnie żyjącymi między nami cudzoziemcami.

Prace literackie mogą być jedynie inspirowane faktami z życia obcokrajowców związanych z Warszawą i obrazować realne zagadnienia z użyciem elementów fikcji literackiej i fantastyki.

Forma prac pisemnych jest praktycznie dowolna - przykładowe formy: opowiadanie, list, pamiętnik, wiersz, piosenka, baśń, bajka, fraszka, esej, reportaż, felieton, impresja, kartka z przewodnika, wywiad lub inny gatunek, dopuszczalne są też formy mieszane.

Nie jest to obowiązkowe, ale **zachęcamy do ilustrowania tekstów** zdjęciami (świetnie wzbogacają prace publicystyczne) lub rysunkami. Jeśli chcecie, możecie stworzyć duety: pisarz i ilustrator.

PROPOZYCJE TEMATÓW PRAC:

1. Życie - twórczość - działalność - dokonania - znaczenie wybranego cudzoziemca związanego z Warszawą w przeszłości bliższej i dalszej.

Jeśli nie macie pomysłu, oto przykłady ciekawych postaci:

- **Maria Kazimiera de La Grang d'Arquien** - francuska królowa Polski
- **Bernardo Belotto-Canaletto** - włoski malarz Warszawy
- **Marcello Bacciarelli** - malarz i profesor Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego
- **Sokrates Starynkiewicz** - rosyjski prezydent Warszawy
- **Karol Wedel** - niemiecki cukiernik, twórca najśrodszej warszawskiej fabryki
- **William Lindley** - angielski budowniczy warszawskich wodociągów
- **Henryk Goldszmit** - żydowski lekarz i pedagog, znany jako Janusz Korczak
- **Julien Bryan** - amerykański reporter i reżyser, uwiecznił oblężenie Warszawy w 1939 roku
- **Dobry Maharadża** - indyjski dobroczyńca polskich sierot wojennych
- **August Agbola O'Brown** (pseudonim Ali) - czarnoskóry powstaniec warszawski
- **Yoshiho Umeda** - japoński bohater „Solidarności”

To oczywiście tylko przykłady, jeśli znajdziesz inne postacie i uczynisz ich bohaterami swojej opowieści - jeszcze lepiej!

2. Wywiad z obcokrajowcem lub opowieść o życiu jego i jego rodziny w Warszawie

Źródłem wiedzy może być kolega/koleżanka ze szkoły, sąsiedzi, znajomi rówieśnicy z podwórka lub ich rodzice, znajomi znajomych...

Pamiętajcie, że jeśli chcecie podać ich nazwisko lub inne dane osobowe, musicie uzyskać ich zgodę!

INSPIRACJE LITERACKO-PUBLICYSTYCZNE

Warto poszukać odpowiedzi na pytania:

- Jak rodzina trafiła do Polski? W wyniku jakich wydarzeń, w jaki sposób? Dlaczego akurat tu? Przypadek czy świadomy wybór?
- Jak im się żyje w Warszawie? Czy życie tutaj różni się bardzo od tego w ich kraju?
- Czy obce pochodzenie wpływa na to, jak są odbierani przez Polaków? Jakie miłe/zabawne/trudne/nieprzyjemne sytuacje bywają z tym związane?
- Czy utrzymują kontakt ze swoim krajem? A z innymi rodakami w Polsce? Czy kultywują jakieś zwyczaje swojego narodu? Jakie?
- Czy czują się Polakami? Dlaczego tak lub dlaczego nie?
- Czy widzą tutaj dalszą przyszłość swoją i swojej rodziny? Dlaczego tak lub dlaczego nie?

Oczywiście możecie zadawać wszelkie inne pytania (byle taktownie).

Jeśli macie znajomych obcego pochodzenia - zaproponujcie im, by sami opowiedzieli o życiu swojej rodziny w Polsce. A może ty sam/a lub ktoś z twojej rodziny ma niepolskie korzenie? Bardzo cenne byłyby Twoje własne przeżycia i refleksje.

3. Ciekawe miejsca w Warszawie, związane z innymi kulturami

Mogą to być miejsca kultu religijnego, cmentarze, muzea, ośrodki kultury - ale także choćby restauracje czy sklepy. Możecie też skorzystać z inspiracji plastycznych i architektonicznych, zawartych w tym opracowaniu.

4. Wydarzenia kulturalne związane z kulturą innych narodów

Corocznie w Warszawie odbywa się ich wiele. Jeśli uczestniczyłeś w takim wydarzeniu, opowiedz o nim i o swoich wrażeniach. A może wybierzesz się na jakieś specjalnie żeby nam o nim opowiedzieć?

5. Opowieść o innej kulturze, której przedstawiciele są obecni w Warszawie - zwyczaje, rytuały, wierzenia...

Możecie opowiedzieć (w dowolnej formie) o jednej, wybranej kulturze czy obyczaju lub przedstawić całą grupę kultur/zwyczajów (np. obchody nowego roku/powitanie wiosny/zwyczaje weselne... (i tak dalej) w różnych krajach - co je łączy, a co odróżnia? co mówią o ludziach, którzy je kultywują? co jest w nich ważne, piękne, straszne, ciekawe?

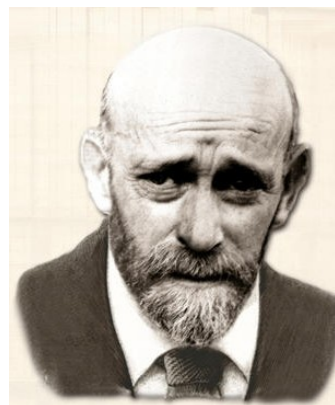
6. Baśnie i legendy innych narodów

Temat dla miłośników fantastyki! Poszukajcie informacji i opowiedzcie (tylko koniecznie własnymi słowami!) jakąś baśń lub legendę innego narodu, pokażcie jej atmosferę, bohaterów, wartości, przesłanie jakie niesie. Możecie też (to dla ambitnych badaczy!) poczytać i przeanalizować opowieści znane w różnych krajach, porównać je z polskimi, poszukać zbieżności i różnic...

7. Zawarte w dowolnej formie refleksje na temat współistnienia różnych kultur w naszym społeczeństwie

Przykładowe pytania, nad którymi warto się zastanowić (tematem pracy może stać się każde z nich lub kilka - a także wszystkie inne wasze refleksje)

- Czy współistnienie różnych kultur w jednym społeczeństwie jest ważne i potrzebne, czy przeciwnie?
- Z czym się wiąże dla nas, jakie wyzwania przed nami stawia? Jakie korzyści może przynieść, jakie trudności czy może zagrożenia? Co możemy zrobić, żeby uniknąć tych zagrożeń?
- Czy i jakie stereotypy określają nasze myślenie o innych narodach?
- Jak my, Polacy, radzimy sobie z wyzwaniami wielokulturowości?

TO TYLKO INSPIRACJE!

- Wszystkie zamieszczone w tym opracowaniu zdjęcia, informacje i tematy to oczywiście tylko przykłady, propozycje.
- Każda z tych propozycji może stanowić punkt wyjścia do własnych poszukiwań - inspirować, nie narzucać i nie ograniczać.
- Każdy inny, przez was samych wymyślony temat pracy plastycznej czy pisemnej będzie mile widziany i doceniony.
- Inspiracje sceniczne trudno byłoby przekazać w takim „banku”, tych musicie więc szukać sami - wierzymy w Waszą inwencję i kreatywność!
- Pamiętajcie, że najważniejsze są wasze własne myśli, refleksje czy doświadczenia!
- Życzymy miłej pracy i wielu ciekawych odkryć!

Projekt realizowany w ramach programu PEGaz - Pozaszkolna Edukacja w Warszawie
Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy
przy wsparciu Wydziału Oświaty i Wychowania dla Dzielnicy Ochota
Miasta Stołecznego Warszawy.

